

2008. évi I. törvény a Kárpátaljai Református Egyház gazdálkodásáról

PREAMBULUM

Az egyház legszentebb küldetése, hogy Isten dicsőségét szolgálja.

Az egyház gazdálkodása e küldetés teljesítésének nélkülözhetetlen eszköze. Az egyház tagjai hálaáldozatukkal e biztonyságtételt gyakorolják, az egyház közössége pedig a reá bízott javakat szolgálatának biztosítására használja fel.

A II. Helvét Hitvallás XXVIII. fejezetének értelmében valljuk, hogy:

„Krisztus egyházának a vagyona a fejedelmek bőkezűségéből és a hívők adakozásából ered, akik anyagi eszközeiket az egyháznak ajándékozták. Mert szüksége van az egyháznak anyagi eszközökre, és voltak is ősidőktől fogva anyagi eszközei saját szükségleteinek fedezésére. Az egyház javainak helyes felhasználása egykor és most a következő: fenntartani a tanítást az iskolákban és a szent gyülekezetekben az egész istentisztelettel, szertartásokkal és az egyházi épülettel egyetemben, aztán gondoskodni a tanítókról, tanulókról és lelkipásztorokról, más szükséges dolgokkal együtt, és főképpen a szegények megsegítéséről és eltartásáról.”

Az egyház a sáfártól megkívánt hűséggel gondoskodik arról, hogy gazdálkodása mindenhol és mindenkor ékes rendben történjen.

A Kárpátaljai Református Egyház Zsinata figyelembe véve az egyház gazdálkodásának valamennyi területét, az alábbi Gazdálkodási Törvényt alkotja:

I. Fejezet

Alapelvek

Az önálló gazdálkodás elve

1. §

1. A Kárpátaljai Református Egyház önkormányzati testületei és önálló gazdálkodású intézményei bevételeikkel és vagyontárgyaikkal az egyházi és az állami törvényeket, előírásokat megtartva önállóan gazdálkodnak.
2. Az egyház gazdálkodásának rendjében „az egymás terhének hordozása” elve érvényesül.
3. Biztosítani kell valamennyi bevételről a jogszabályok szerinti elszámolást.

Vhu. 1. § (1) Önkormányzati testületek: anya egyházközség, társegyházközség, missziói egyházközség, egyházmegye, egyházkerület, Zsinat. Az önálló gazdálkodás elve kizárólag az önkormányzati testületekre, valamint azokra az általuk alapított intézményekre vonatkozik, amelyeket alapítója feljogosított az önálló gazdálkodásra.

(2) A fokozatos egyházi testületek gazdálkodásának egymáshoz való viszonyában szabályrendeletekkel szabályozható, hogy a különböző támogatások (pl. felújítási-beruházási támogatás) milyen feltételekkel nyújthatók, másrészt meghatározható, hogy az egyházközségek milyen mértékben terhelhetők (pl. közalapi hozzájárulás, lekötött perselypénzek).

A költségvetés elve

2. §

1. Az önkormányzati testületek és az intézmények éves költségvetés alapján gazdálkodnak.
2. Az önkormányzati testület költségvetése az illetékes testület határozata alapján válik elfogadottá. Az egyház alkotmányában és más egyházi törvényekben felhatalmazottak a költségvetést jóváhagyják, vagy átdolgozásra, illetőleg módosításra visszaadják.

Az intézmény költségvetését a fenntartó testület fogadja el. Elfogadás előtt azonban átdolgozásra, illetve módosításra visszaadhatja.

3. A költségvetésben az egyes előirányzatokat az ellátandó feladatokhoz igazodóan részletesen kell megtervezni, előterjeszteni, elfogadni és elszámolni.
4. A gazdasági év azonos a naptári évvel.

Vhu. 2. § (1) Az éves költségvetéseket az önálló gazdálkodású testületek egyszerű többségi határozattal fogadják el.

(2) Az egyház alkotmányában, illetve más egyházi törvényben felhatalmazottak vagy az intézmény fenntartó testülete a hozzá felterjesztett költségvetést jóváhagyja, illetve csak akkor adhatja vissza és utasíthatja készítőjét átdolgozásra, ha a költségvetés:

- o hiányos,
- o a jogszabályokkal ellentétes,
- o az egyház anyagi érdekeit sérti,
- o kiadásaihoz a fedezet nem biztosított.

(3) Az elfogadott költségvetést – amennyiben az egyház alkotmánya előírja – jóváhagyásra fel kell terjeszteni. Ha a jóváhagyásra felhatalmazott a benyújtástól számított 15

napon belül észrevételt nem tesz, akkor a költségvetés jóváhagyottnak tekintendő.

(4) Önkormányzati testületek költségvetésének megtervezése és előterjesztése a Gazdasági Bizottságnak (egyházközségeknél a presbitérium) a feladata. A Gazdasági Bizottság a tárgyévi költségvetést köteles legkésőbb a tárgyév január 15. napjáig a döntéshozó testület elé terjesztetni.

A költségvetés végrehajtásának felügyelete a testület Gazdasági Bizottságának feladata.

(5) A felügyelet gyakorlásához a testület elnökségének a Számvizsgáló Bizottság rendelkezésére kell bocsátania a negyedéves, féléves, háromnegyed éves költségvetési beszámolót (zárást), legkésőbb a tárgyalt időszakot követő hónap 30. napjáig.

(6) Az éves költségvetés jóváhagyásának határideje egyházközségek esetében a tárgyévet követő január 15. napja, intézmények esetében a tárgyévet követő január 15. napja, egyházmegyék esetében a tárgyévet követő január 31. napja, egyházkerület esetében a tárgyévet követő február 15. napja.

(7) Az éves zárszámadás testületi jóváhagyásának határideje egyházközségek esetében a tárgyévet követő január 15. napja, intézmények esetében a tárgyévet követő január 15. napja, egyházmegyék esetében a tárgyévet követő január 31. napja, egyházkerület esetében a tárgyévet követő február 15. napja.

(8) Az intézményi költségvetést az intézmény vezetése köteles elkészíteni, és legkésőbb a tárgyév január 15. napjáig a fenntartó testület Gazdasági Bizottsága elé benyújtani.

A fenntartó testület jogosult az intézményi költségvetést átdolgozásra visszaadni – Vhu. 2. § (1) foglaltak esetén –, amennyiben azonban a költségvetést tárgyaló gyűlés után 15 napon belül nem nyilatkozik, a költségvetés elfogadottnak tekintendő.

(9) Az intézmény zárszámadását az intézmény vezetője köteles legkésőbb a tárgyévet követő január 15. napjáig a fenntartó testület Számvizsgáló Bizottságához benyújtani.

(10) Az intézmény költségvetését a fenntartó testület Gazdasági Bizottsága, a költségvetési beszámolóját a fenntartó testület Számvizsgáló Bizottsága terjeszti elő. Az előterjesztés alkalmával az intézmény vezetője köteles a

fenntartó testület gyűlésén megjelenni. Az előterjesztés megtárgyalásában tanácskozási joggal vesz részt.

A költségvetés végrehajtásának jogszerűségét a fokozatos testületek Számvizsgáló Bizottságai ellenőrzik. Feladat- és hatáskörüket a Gazdasági Törvény (továbbiakban Gtv.) VII. fejezete, illetve a Végrehajtási Utasítás (Vhu.) részletesen szabályozza.

(11) Valamennyi egyházi testület és önálló gazdálkodású intézmény költségvetése a naptári év január 1. napjától a naptári év december 31. napjáig terjedő időszakra készül. A tárgyévi költségvetés elfogadásáig a jogszabályokban meghatározott, illetve határidős ki- és befizetéseket a gazdálkodó testület vagy intézmény az előző év költségvetésének megfelelően teljesíti, majd a költségvetés elfogadása után elszámolja.

A teljesség és a valódiság elve

3. §

A bevételeket és kiadásokat a költségvetési tervezésben és számvitelben teljes összegükben és a valódiságnak megfelelően részletesen kell kimutatni.

Vhu. 3. § A valódiság elvének súlyos megsértése fegyelmi vétség. Megvalósulása, illetve alapos gyanúja esetén az egyházi jogi személytől a fokozatos egyházi testület elnöksége, intézmények vezetője esetén a fenntartó testület elnöksége az utalványozási jogot elnökségi határozattal legfeljebb 3 hónapra, illetve a fegyelmi eljárás lezárásáig megvonhatja, és a működőképesség fenntartása érdekében biztost nevezhet ki.

A felelős gazdálkodás elve

4. §

1. Az önkormányzati testületek és intézmények a jó gazda gondosságával, elszámolási felelősséggel kötelesek gazdálkodni. Ennek érdekében a fokozatos egyházi testületek iránymutatásokat adhatnak ki.
2. E Gazdálkodási Törvényben, a Végrehajtási Utasításban és a gazdálkodó testületek határozataiban foglaltak megsértése a károkozó anyagi felelősségét vonja maga után.

A gondatlan elkövetés esetén az egyházi alkalmazottak hat havi jövedelmükkel, szándékosság esetén pedig teljes kártérítési kötelezettséggel felelnek. Lelkészek és tisztségviselők az egyháznak jogaik és kötelezettségeik gyakorlása közben jogellenes magatartással okozott kárért a polgári jogi felelősség szabályai szerint tartoznak felelősséggel.

3. A tisztségviselő anyagi felelőssége alól mentesül, amennyiben az egyháznak kárt okozó döntését nem szavazta meg, és az ellenírásban ellenvéleményt jelentett be.

Vhu. 4. § (1) Mivel egy-egy testület a maga egészében képtelen a gazdálkodás napi lebonyolítására, köteles nevesíteni a gazdálkodás jó rendjéért erkölcsileg és anyagilag is felelős személyt.

(2) A gazdálkodásért felelős személy fegyelmi és anyagi felelősséggel tartozik a jogszabályok és a testület által meghatározott jó rend fenntartásáért.

(3) A testület mind saját, mind intézményei gazdálkodásának rendjét köteles gazdálkodási és pénzügyi szabályzatban rögzíteni, ebben meghatározni az utalványozó és ellenjegyző személyeket is.

(4) Bankszámláról való rendelkezés esetén legalább két személy aláírása szükséges.

(5) Névtelenül átadott adományokat (pl. gyűjtés, perselypénz) legalább három személynek kell megszámlálnia, és az eredményt aláírásával hitelesítenie.

(6) A felelős gazdálkodás elvének súlyos megsértése fegyelmi vétség.

A gazdaságosság és a takarékoság elve

5. §

Az egyházi bevétellel és vagyonnal a költségvetési keretek között a lehető legcélszerűbben és legtakarékosabban kell gazdálkodni.

Vhu. 5. § A gazdálkodásért felelős testületek és személyek részére szabályzatot vagy munkaköri leírást kell készíteni, amelyeknek tételesen tartalmazniuk kell a célszerűség, takarékoság és gazdaságosság ismérveit.

Az egymás terhének hordozása és a méltányosság elve

6. §

1. A gyülekezetek egymást anyagilag is kötelesek segíteni, melynek mindenkori mértékét az egyházmegyei közgyűlés határozza meg.

2. A fokozatos egyházi testületek az anyagi nehézségekkel küzdő egyházi gazdálkodó szervezetek részére méltányosságból közegyházi kötelességeik teljesítésére fizetési haladékot adhatnak, amelyre biztosítékot kérhetnek.

Vhu. 6. § (1) Fizetési haladék kizárólag testületi döntés alapján, és meghatározott időtartamra adható, különösen indokolt esetekben (pl. a kérést benyújtó testület minden anyagi erejét igénybe vevő beruházást, illetve felújítást folytat).

(2) Amennyiben a haladék lejárt idejéig a kérelmező testület vagy intézmény kötelezettségének nem tesz eleget, a haladékot engedélyező testület eljárást kezdeményezhet az egyházi törvényekben meghatározottak szerint.

A képzési kötelezettség elve

7. §

A fokozatos egyházi testületek kötelezettsége, hogy a gazdálkodási szabályok ismertetésére az egyházi testületeknek és intézményeknek tájékoztatásokat adjanak és továbbképzéseket, tanfolyamokat szervezzenek.

Vhu. 7. § (1) A fokozatos egyházi testületek kötelesek a gazdálkodásért felelős személyek részére legalább évi egy alkalommal továbbképzéseket, tájékoztatókat tartani.

(2) A különböző intézménytípusokat koordináló zsinati osztályok kötelesek a jogszabályi változásokról és a jogszabályokban előírt teendőkről az intézményeket tájékoztatni.

(3) A Kárpátaljai Református Egyház Zsinatának Gazdasági Bizottsága köteles legalább évi egy alkalommal a zsinati költségvetés elfogadásakor, illetve szükség szerint gazdálkodási útmutatót kibocsátani.

II. Fejezet

A törvény területi és személyi hatálya

8. §

1. E Gazdálkodási Törvény hatálya a Kárpátaljai Református Egyház joghatósága alá tartozó területre terjed ki.
2. E törvény hatálya a Kárpátaljai Református Egyházon belül kiterjed mindazon testületekre és személyekre, akik egyházi gazdálkodással bármilyen szinten foglalkoznak.

Vhu. 8. § (1) A Gtv. hatálybalépése után 6 hónapon belül minden egyházi testület és intézmény köteles valamennyi pénzügyi, számviteli és gazdálkodási szabályzatát és szabályrendeletét e Gtv-nek megfelelően átdolgozni vagy megalkotni.

(2) A Gtv. és végrehajtási utasításának hatálybalépésétől a Kárpátaljai Református Egyház joghatósága alá tartozó területen a gazdálkodás tervezése, lebonyolítása, ellenőrzése és dokumentálása kizárólag ezek iránymutatása alapján történhet.

(3) A Kárpátaljai Református Egyház testületei, tisztségviselői, és alkalmazottai – a Gtv. 4. § (3) és (4) bekezdéseiben foglaltakat is figyelembe véve – anyagi és fegyelmi felelősséggel tartoznak e törvény és végrehajtási utasítása betartásáért és ellenőrzéséért.

III. Fejezet

Az egyház gazdálkodásának anyagi forrásai

9. §

1. Az egyház szolgálatainak ellátására e törvényben szabályozott módon anyagi áldozatot kér és fogad el.
2. Az egyháztag hitből fakadó kötelessége, hogy egyházfenntartói járulékot fizessen, amelynek mértékét a gyülekezet presbitériuma határoz meg. Ez azonban nem lehet kevesebb, mint a Zsinat által meghatározott minimum, ami nem lehet kevesebb, mint az éves minimál nyugdíj 1%-a.
3. Az egyház tagjai körén kívüli természetes személyektől, egyházi és nem egyházi szervezetektől, valamint más jogi és nem jogi személyektől is elfogad anyagi támogatást, ha azok egyházi szolgálatokhoz és tevékenységekhez nyújtanak segítséget és annak elfogadása nem ellentétes a Református Egyház szellemiségével.
4. Az egyház az állammal fennálló – jogszabályokban rendezett – viszony alapján, összhangban Ukrajna Alkotmányával, szolgálatának és közfeladatainak ellátásához állami költségvetési forrásokat kérhet és fogadhat el.
5. Az egyháznak hitéleti és vállalkozási tevékenységeiből és vagyoni eszközeinek célszerű felhasználásából is származhat jövedelme.

Vhu. 9. § (1) A Kárpátaljai Református Egyház, annak választott testületei és intézményei jogosultak működésük biztosításához pénzbeli és természetbeni támogatást kérni és elfogadni.

(2) Az egyháztag abban az egyházközségben fizet egyházfenntartói járulékot, amelynek nyilvántartásában szerepel.

(3) A fokozatos testületek ajánlásokat fogalmazhatnak meg az egyházfenntartói járulék éves összegére vonatkozóan.

(4) A presbitérium jogosult meghatározni az évi fenntartói járulék minimális összegét, amely nem lehet kevesebb a Zsinat által meghatározottnál, és döntését köteles az egyháztagokkal legkésőbb a tárgyév január 31. napjáig megismertetni.

(5) A Zsinat szabályrendeletben határozza meg az anyagi (pénzbeli és természetbeni) támogatások elfogadásának rendjét, különös tekintettel a támogatásként felajánlott ingatlanokra és más vagyontárgyakra.

(6) Ukrajna éves költségvetésétől közvetlenül vagy közvetve kapott pénzeszközöket a kedvezményezett testületek és intézmények kötelesek költségvetésükben maradéktalanul megjeleníteni. Az állami költségvetési támogatások felhasználásának és elszámolásának rendjét Ukrajna törvényei és alacsonyabb rendű jogszabályai, és belső egyházi útmutatások együttesen határozzák meg.

(7) Az önálló jogi személyiségű testületek és intézmények jogosultak vállalkozási tevékenység folytatására, azonban kizárólag a vonatkozó állami jogszabályok betartásával. A vállalkozási tevékenységgel kapcsolatos határozatokat haladéktalanul meg kell küldeni a felettes egyházi hatóságnak.

A vállalkozási tevékenységet folytató egyházi testület, intézmény köteles a számviteli és beszámolási rendjét a vonatkozó állami jogszabályoknak megfelelően átalakítani.

(8) Nem tekinthető gazdasági-vállalkozási tevékenységnek, ha az egyházi jogi személy olyan tevékenységet folytat, amelyet a mindenkor hatályos állami jogszabályok nem minősítenek annak.

IV. Fejezet

Az egyház gazdálkodásának rendje

10. §

(1) Az önkormányzati testületek és a felhatalmazással bíró intézmények

- a. minden naptári évre költségvetést készítenek és fogadnak el,
- b. a költségvetésben meghatározott keretek között célszerűen és takarékosan gazdálkodnak,
- c. a tulajdonukban, kezelésükben levő ingó, ingatlan és más vagyoni eszközökkel okszerűen és célszerűen gazdálkodnak, gondoskodnak megóvásukról,
- d. a gazdálkodás során az eszközöket és forrásokat érintő adatokat, változásokat áttekinthető és ellenőrizhető módon okmányokkal támasztják alá, és erről nyilvántartást vezetnek,
- e. az éves gazdálkodásról a tárgyévet követően zárszámadást készítenek,
- f. gazdálkodásuk belső ellenőrzítéséről gondoskodnak.

Vhu. 10. § (1) Az önállóan gazdálkodó testületek és intézmények éves költségvetésükben kötelesek tételesen kimutatni minden tervezhető bevételüket (különösképpen: adomány, tized, pályázati pénz stb.), illetve minden tervezhető kiadásukat. Utóbbinál különösen is a személyi, ügyviteli, működési, karbantartási, felújítási és beruházási kiadásokat, valamint a várható közterheket, adókat és a befizetendő közegyházi hozzájárulásokat. A költségvetésnek tartalmaznia kell – az előre nem látható kiadásokra tekintettel – tartalékösszeget is.

(2) A költségvetést mind a választott testületek, mind az önálló gazdálkodásra jogosult intézmények kötelesek a Gazdálkodási Törvény mellékletében meghatározott nyomtatványon elkészíteni.

(3) Az előterjesztés és a tárgyalás módját az illetékes egyházi testületek határozzák meg.

(4) Pótköltségvetést kell készíteni, ha:

- az éves bevétel a tervezetthez képest 20 %-ot meghaladóan módosul;
- a nem tervezett és külső forrásból származó bevétel az éves tervezett bevétel 10 %-át eléri;
- a kiadási oldal valamely fejezetcíme 10 %-ot meghaladóan vagy a teljes kiadási oldal 20 %-ot meghaladóan módosul.

A pótköltségvetés elfogadása és jóváhagyása a költségvetésre vonatkozó szabályok szerint történik.

(5) Az önállóan gazdálkodó testületek és intézmények kötelesek – a Gazdálkodási Törvény mellékletében meghatározott számviteli nyomtatványokat felhasználva – gazdálkodásukról okmányolt, áttekinthető könyvelést vezetni. A könyvelés történhet hagyományos és számítógépes eljárással, utóbbi esetben azonban köteles az önkormányzati testület, illetve az intézmény vezetője gondoskodni arról, hogy egy-egy lekönyvelt időszak dokumentumai kinyomtatott formában is rendelkezésre álljanak.

(6) A pénztár-, bankszámla-, betét- és értékkezelés részletes rendjét, a könyvvitel és a bizonylatolás általános és formai szabályait a Gazdálkodási Törvény mellékleteként megjelenő szabályzat rögzíti.

(7) Az önkormányzati testület és intézménye köteles gondoskodni arról, hogy a gazdálkodás és az ellenőrzés elkülönítetten történjen. Az önkormányzati testület és intézménye költségvetési beszámolóját a Számvizsgáló Bizottság terjeszti a testület elé. Az előterjeszthetőség feltétele az önkormányzati testület Számvizsgáló Bizottságának a Gazdálkodási Törvény 28. § (a–g) pontjaira kiterjedő nyilatkozata.

(8) A költségvetési beszámoló elfogadása annak az önkormányzati testületnek a joga, amely a költségvetést elfogadta. A költségvetést megerősítő fokozatos egyházi testület jóváhagyja a beszámolót, vagy jogosult a költségvetési beszámolót és mellékleteit számvizsgáló testülete bevonásával felülvizsgálni, észrevételeit megtenni, és – indokolt esetben – eljárást kezdeményezni.

(9) A gazdálkodás folyamatos ellenőrzését a Gazdálkodási Törvény VII. fejezete a Számvizsgáló Bizottság hatáskörébe utalja.

(2) Minden anyagi (pénzbeli vagy természetbeni) értékkel kapcsolatos határozatot vagy intézkedést írásban kell rögzíteni.

11. §

Az egyház költségvetése és zárszámadása nem köznyilvános, de gondoskodni kell arról, hogy az arra jogosultak azt 30 napon belül megismerhessék.

Vhu. 11. § (1) Az önállóan gazdálkodó testületek és intézmények gazdálkodásért felelős vezetői kötelesek gondoskodni arról, hogy a költségvetés és zárszámadás fejezetcím szerinti adatai megfelelő nyilvánosságot kapjanak.

(2) Az elfogadott egyházközségi költségvetés és zárszámadás fő címeit templomi kihirdetés vagy közszemlére tétel formájában kell nyilvánosságra hozni.

(3) Az egyházmegyei, illetve egyházkerületi közgyűlést alkotó tagok számára írásos formában kell rendelkezésre bocsátani az egyházmegye, illetve az egyházkerület költségvetését és zárszámadását.

(4) A Kárpátaljai Református Egyház éves költségvetését és zárszámadását az elfogadás után meg kell ismertetni a soron következő egyházkerületi közgyűléssel.

12. §

Az önálló gazdálkodást végző testületek és intézmények elnöksége, illetve vezetője felelős a gazdálkodásért.

Vhu. 12. § Az utalványozás egyházközség esetén a lelkész vagy a gondnokot illeti meg.

Az éves költségvetés 5 %-át meghaladó összeg esetén az elnökség együttes utalványozása szükséges. A Zsinatnál, egyházmegyénél, egyházkerületnél szabályrendelet határozza meg az utalványozás rendjét.

13. §

Az egyházon belüli gazdálkodási folyamatok tervezésére, megvalósítására, ellenőrzésére és a felelősségi szabályok meghatározására a Zsinati Tanács egységes szempontok alapján Végrehajtási Utasítást ad ki.

Vhu. 13. § A Zsinati Tanács köteles a Végrehajtási Utasítást, illetve annak módosításait a következő zsinati ülésen a Zsinat elé megerősítésre terjeszteni.

14. §

(1) Az egyház alkotmányában vagy más egyházi törvényekben felhatalmazottak a hozzájuk tartozó testületek és intézmények gazdálkodását felügyelik. Felügyeletük különösen kiterjed:

- a) a költségvetések és zárszámadások megvizsgálására és jóváhagyására,
- b) a különböző közegyházi járulékok befizetésének ellenőrzésére,
- c) a vagyonkezelés és pénztárcönyv ellenőrzésére,

- d) a felügyelt testületek és intézmények vagyoni állapotát befolyásoló gazdasági ügyletek törvényességére,
- e) az ingatlanokkal kapcsolatos jogügyletek jóváhagyására,
- f) minden olyan gazdálkodási területre, amelyre a fokozatos egyházi testület részére jogszabály ír elő feladatot,
- g) az állammal, illetve az önkormányzatokkal szembeni kötelezettségek teljesítésére.

Vhu. 14. § (1) A fokozatos egyházi testületek felügyeleti jogukat az egyházalkotmányban kapott felhatalmazásuknál fogva az alábbi rend szerint gyakorolhatják: az egyházmegye felügyeli az egyházközségek gazdálkodását; a zsinat felügyeli a kebelébe tartozó egyházmegyék, egyházkerületi és egyházmegyei intézmények gazdálkodását.

(2) A fokozatos egyházi testület jogosult a közvetlenül kebelébe tartozó testületek és intézmények költségvetését és költségvetési beszámolóját (zárszámadását) megvizsgálni, azokkal kapcsolatban 15 napon belül észrevételeket tenni, módosításokra és átdolgozásra határozatot hozni, illetve azokat jóváhagyni. Amennyiben a jóváhagyásra jogosult 15 napon belül nem nyilatkozik, a költségvetés vagy költségvetési beszámoló (zárszámadás) érvényessé válik.

(3) A Zsinat, illetve a fokozatos egyházi testületek közgyűlései által megállapított befizetési kötelezettségeknek meg kell jelenniük a költségvetésben és a költségvetési beszámolóban (zárszámadásban), vagy mellékletében. Ezek hiányában e dokumentumok nem lehetnek érvényesek, ezért ilyen esetben az illetékes fokozatos egyházi testület köteles azokat átdolgozásra vonatkozó határozattal visszaadni.

(4) Az illetékes fokozatos egyházi testület a vizitáció alkalmával köteles ellenőrizni a közegyházi befizetések teljesítését. A teljesítés elmaradása esetén az ellenőrzést végző testület, illetve megbízottja legfeljebb 30 nap haladékot adhat a befizetés teljesítésére. A befizetés elmaradása ezek után a gazdálkodásért felelős személy(ek) fegyelmi felelősségre vonását vonja maga után.

(5) Az illetékes fokozatos egyházi testület köteles ellenőriztetni a Gazdálkodási Törvény mellékletében előírt szabályzatok és nyomtatványok bevezetését és használatát. Mulasztás esetén az ellenőrzést végző testület, illetve az ellenőrzéssel megbízott személy a hiánypótlásra legfeljebb 30 napos haladékot adhat.

(6) Az illetékes fokozatos egyházi testület köteles ellenőriztetni, hogy a pénzkezelés, a számvitel, valamint az ingatlan és ingó vagyon kezelése megfelel-e a Gazdálkodási

Törvényben és Végrehajtási Utasításában foglaltaknak. Mulasztás esetén az ellenőrzést végző testület, illetve az általa megbízott személy köteles az illetékes testület összehívását kezdeményezni, a szükséges intézkedések megtételére vonatkozó – határidőkkel pontosított – határozatok meghozatalát szorgalmazni.

(7) A felügyeleti joggal bíró fokozatos testület jogosult az önálló gazdálkodású testület és intézmény költségvetésben meghatározott, illetve költségvetésen kívüli gazdasági ügyleteit megismerni, azokat véleményezni, jóváhagyni, vagy a Gazdálkodási Törvényi előírásoknak megfelelő átdolgozásra visszaadni. E jog gyakorlásához szükséges, hogy a felügyelt testület e gazdasági ügyleteket előzetes egyeztetésre a felügyeletre jogosult testülethez felterjessze. Amennyiben a felügyeletet gyakorló testület a felterjesztésre 30 napon belül nem tesz észrevételt, a gazdasági ügylet végrehajthatónak tekinthető.

(8) Az ingatlanok szerzésére, elidegenítésére és megterhelésére vonatkozó szabályozást a Gtv. VI. fejezete és a Végrehajtási Utasítás tartalmazza.

- 2) Minden vizsgálat tapasztalatait hitelesített jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelynek egyik példányát a megvizsgált testületnek, illetve intézménynek, a másik példányát pedig a vizsgálatra illetékes testület elnökségének kell megküldeni 15 napon belül.
- 3) Jogszabálysértés gyanúja esetén a felügyeletet gyakorló testület elnöksége haladéktalanul, de legkésőbb a jegyzőkönyv átvételétől számított 15 napon belül köteles megtenni a szükséges intézkedéseket.

V. Fejezet

Közalapi hozzájárulás

15.§

A Kárpátaljai Református Egyház egyetemes szolgálatainak támogatására szolgál a közalapi hozzájárulás.

Vhu. 15. § A közalapi hozzájárulás önálló fejezetcímként kell megjelenjen a fokozatos egyházi testületek (gyülekezet, egyházmegye, egyházkerület) költségvetésében.

16. §

- 1) A Közalap bevételei:

a) a gyülekezetek által fizetett évi hozzájárulások, amelynek mértékét a Zsinat állapítja meg,

b) egyéb bevételek.

(2) A Közalap fizetésére köteles egyházi testületek és intézmények kötelesek a számukra meghatározott közalapi hozzájárulás összegét évi költségvetési szükségleteik közé felvenni, s azt a megadott határidőig befizetni.

Vhu. 16. § (1) A Zsinat határozza meg a közalapi hozzájárulás következő évi mértékét.

(2) Az évi közalapi hozzájárulást megállapító határozatról 15 napon belül tájékoztatni kell az érintett testületek elnökségét.

(3) Nem terjeszthető elő és nem fogadható el olyan egyházközségi költségvetés, amely a közalapi járulék tárgyévi összegét nem tartalmazza.

17. §

A Közalap bevételei elsődlegesen missziói, diakóniai, illetőleg oktatási célokra használhatók fel.

Vhu. 17. § Az éves közalapi járulékot negyedévi bontásban kell az egyházmegyei pénztárba befizetni, minden alkalommal a negyedév első hónapjának 15. napjáig. Az első negyedév folyamán egy összegben is lehetőség van befizetni.

VI. Fejezet

Gazdálkodás az ingó, ingatlan, földtulajdon és más javakkal

18.§

(1) Ingatlan, föld tulajdonjogát – e törvényben meghatározott korlátozásokkal – az önálló egyházi jogi személy szerzheti meg és idegenítheti el.

Vhu. 18. § (1) A jogügyletre vonatkozó döntés előtt be kell szerezni:

a) az ingatlan tulajdoni lapját,

b) az ingatlan értébecslését vagy ingatlanforgalmi szakértői véleményt.

(2) A szavazás egyházközségi szinten, közgyűlésen név szerint, más testületekben a szavazás általános módján történik, és érvényességéhez a jelenlevők kétharmados többsége szükséges.

(3) A határozatnak tartalmaznia kell a jogügylet megkötésének indokát, valamint elidegenítés esetén azt, hogy a befolyó vételárat milyen célra használják fel. A határozatnak tartalmaznia kell a megkötendő szerződés lényeges elemeit. A döntésnél kiemelten figyelembe kell venni az egyház anyagi érdekeit.

(4) A határozatot írásba kell foglalni, és a jogügyletet a beszerzett mellékletekkel együtt 8 napon belül jóváhagyás végett fel kell az e törvényben meghatározott elnökséghez vagy testülethez terjeszteni.

(2) Mindenféle ingatlan és földtulajdon elidegenítésére és megterhelésére (jelzálog) a Kárpátaljai Református Egyházban a Zsinat jóváhagyása szükséges. A vásárlás, bérbeadás és más jogügylet a Zsinati Tanács jogköre.

(3) Templom, hitéleti célú és minden más ingatlan tulajdonjogát az egyházi jogi személy, tulajdonos csak kivételes és különösen indokolható esetben idegenítheti el, vagy adhatja más használatába. A szerződés megkötéséhez egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi tulajdon esetén a Zsinat előzetes hozzájárulása szükséges (2002. II. tv. 114. § (20) bekezdés).

Vhu. 18. § (2) Az elidegenítés (ingyenes vagy visszterhes), illetőleg használatba adás kivételes és különösen nyomós indokának tekinthető, ha:

- a) az ingatlant a gyülekezet legalább 5 éve nem használja, és erre vonatkozó igény – a település(rész) elnéptelenedése miatt – a jövőben sem várható,
- b) az ingatlan műszaki állapota miatt használatra alkalmatlan, a felújítás gazdaságtalan, vagy a felújítási költség nagysága miatt ezt sem az egyházközség, sem a felettes egyházi testületek nem vállalják. Ezen esetben is vizsgálendő, hogy a tulajdonos mindent megtett-e a hitélet erősítése, az anyagi források előteremtése, pályázati lehetőségek kiaknázása érdekében.

(3) A tulajdonjog vagy használat átadása a fentiek megvalósulása esetén is csak azzal a feltétellel engedélyezhető, ha az ingatlanszerző:

- a) olyan mértékű ellenérték kifizetését vállalja, amelyből az ingatlan funkciója pótolható, vagy
- b) az ingatlant ellenérték nélkül veszi át, de kötelezettséget vállal annak felújítására és az egyházi használat biztosítására is.

(4) Az ingatlan használati jogot megszerzőnek nyilatkoznia kell arról, hogy saját hasznosítási körében az ingatlanban csak olyan tevékenységet végez, vagy csak olyan harmadik személy részére biztosít további használatot, amellyel a Református Egyház érdekeit, hitelvit, tekintélyét nem rontja.

(5) A jogügyletben ki kell kötni, hogy amennyiben az átvett ingatlan tulajdonjogát vagy használati jogát továbbadja, az eredetileg vállalt kötelezettségek a jogutódra is kiterjednek.

19. §

- (1) Egyházközség, egyházmegye, egyházkerület, egyházi intézmény tulajdonában ingatlan, földtulajdon megszerzésére, elidegenítésére vagy megterhelésére (jelzálog) vonatkozó

jogügylet érvényes létrejöttéhez testületi döntés szükséges (egyházközségnél egyházközségi közgyűlés, megyénél megyei közgyűlés, kerületnél Zsinat).

A jogügylet megkötésére az elnökség tagjai együttes aláírással jogosultak.

- (2) Az önkormányzati testületek által alapított intézmények esetén a jogügylettel kapcsolatos döntést a tulajdonos hozza meg, annak képviselője írja alá, de az csak fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- (3) Az egyházi jogi személyek képviseltében megkötött szerződésnek tartalmaznia kell, hogy az csak a jelen törvényben meghatározott jóváhagyással válik érvényessé.
- (4) A jóváhagyással kapcsolatos testületi döntés a szavazás általános szabályai szerint történik, de a döntés érvényességéhez a jelenlevők 2/3-os többsége szükséges.
- (5) A jóváhagyás megtörténtével a szerződés a megkötés időpontjára visszamenőleges hatállyal jön létre.
- (6) Jóváhagyás hiányában a szerződésre az érvénytelenség jogkövetkezményei alkalmazandók.
- (7) Az érvénytelenség jogkövetkezményeiből eredő kártérítési felelősség érvényesítésénél az e törvény 4. § (3) és (4) bekezdésben foglaltak az irányadók.
- (8) Az Egyházkerület ingatlanra vonatkozó jogügyleteit az egyházkerület elnöksége köti meg. A szerződést a Zsinat hagyja jóvá.

Vhu. 19. § (1) Egyházközségi, egyházmegyei tulajdonban álló ingatlanok esetében a fokozatos egyházi testület elnöksége az ügyirat kézhezvételét követő 20 napon belül köteles a jóváhagyás megadásáról vagy megtagadásáról írásban nyilatkozni.

(2) Egyházkerületi intézményi ingatlanl kapcsolatos jogügylet jóváhagyását az elnökség köteles a soron következő zsinati ülésre beterjeszteni.

(3) Amennyiben a felterjesztés hiányos, úgy a határozatot hozó testület elnökségének írásban, 8 napos határidővel fel kell hívnia a hiányok pótlására a figyelmet azzal a figyelmeztetéssel, hogy ha a hiányt nem pótolja, vagy ismételten hiányosan terjeszti elő a jóváhagyás iránti kérelmet, úgy a rendelkezésre álló iratok alapján születik döntés.

(4) A jogügylet-jóváhagyás akkor tagadható meg, ha:

- a.) jogszabályba ütközik,
- b.) sérti az egyház érdekeit.

(5) Ha a fokozatos testület elnöksége a jogügyletet jóváhagyja, a szerződést záradékkal látja el, és visszaküldi a felterjesztő részére.

(6) Egyházkerületi, intézményi ingatlanra, földtulajdonra vonatkozó jogügyletkez mellékelten csatolni kell a jóváhagyó testület határozatát.

20.§

Az ingatlanl való gazdálkodásért az ingatlan tulajdonosa a felelős. Köteles annak állagát a jó gazda gondosságával megőrizni.

Vhu. 20. § (1) A szokásosnál (templom, gyülekezeti ház, lelkészlakás) nagyobb ingatlanvagyonnal rendelkező önkormányzati testületek Vagyonkezelő Bizottságot hozhatnak létre. A Vagyonkezelő Bizottság tulajdonosi jogokat nem gyakorolhat.

21. §

Az egyházi ingatlanok használata, kezelése:

- a. az egyházi ingatlanokat elsősorban egyházi célra kell használni. Ennek hiányában – ha jogszabályba nem ütközik – más olyan célokra is használhatók, amelyek nem sértik az egyház érdekeit és tekintélyét,
- b. nem egyházi célú használathoz, hasznosításhoz a tulajdonos egyházi szervezet testületi határozata szükséges, a presbitérium döntéséhez a fokozatos egyházi testület elnökségének jóváhagyása is.

Vhu. 21. § A testületi határozat meghozatala név szerinti szavazással történik. Az érvényes döntéshez a határozatképes testületi ülés szavazásra jogosult tagjainak egyszerű többségi szavazata szükséges.

22. §

1. Új épület létesítéséről vagy meglévő építmény felújításáról, átalakításáról a tulajdonos dönt. Amennyiben az építkezés szerkezetet vagy rendeltetést érintő változással jár, úgy a tulajdonos egyházi testületének és az építési hatóságnak határozatát jóváhagyásra meg kell küldeni a fokozatos egyházi testületnek.
2. Amennyiben új építmény építéséhez, átalakításhoz, felújításhoz a tulajdonos a saját erőn felül igénybe kíván venni más pénzügyi forrásokat is (egyházi vagy állami pályázatok, segélyek, céltámogatások stb. útján), a beruházás megkezdése előtt meg kell küldeni az építkezésre vonatkozó pénzügyi tervet a fokozatos egyházi testületnek.
3. Ha az építkezéshez, a felújításhoz, átalakításhoz a fokozatos egyházi testület hozzájárulása szükséges, ahhoz jóváhagyás hiányában egyházi támogatás nem nyújtható.
4. Amennyiben a Kárpátaljai Református Egyház önkormányzati testületei és felhatalmazással bíró intézményei, vagy bármely fizikai személy támogatást nyújtanak egymásnak ingó és ingatlan vagyon vásárlásában, építésében, illetve felújításában, a felek ezt szerződésben rögzítik.

A törvény ezen szabályozása nem terjed ki a perselypénzekre, önkéntes egyházfenntartási járulékokra és kisebb céladományokra.

5. Az építés, beruházás további kérdéseiben a Zsinat alkothat szabályrendeletet.

Vhu. 22. § (1) A testületi határozat meghozatala mind az (1), mind a (2) bekezdésben foglaltakról név szerinti szavazással történik. A határozat akkor érvényes, ha azt a szavazásra jogosult tagok egyszerű többséggel támogatták.

(2) Amennyiben e törvény szerint az építkezés jóváhagyást igényel, a testületi határozatot mellékleteivel (beleértve a hatósági eljáráshoz szükséges dokumentációt) a fokozatos egyházi testület elnökségéhez kell benyújtani. Ha a

fokozatos egyházi testület elnöksége 20 napon belül határozatáról írásban nem értesíti a kérelmezőt, a kérelem jóváhagyottnak tekintendő.

(3) Amennyiben e törvény szerint az építkezés jóváhagyást igényel, az Építészeti Bizottság határozatát a jóváhagyásra jogosult elnökségnek ellenjegyzés céljából fel kell terjeszteni, amelyet 15 napon belül kell ellenjegyezve a kérelmezőnek visszajuttatni. A határidő elmulasztása az ellenjegyzés megadásának tekintendő. Az ellenjegyzést meg kell tagadni, ha a hatóság határozata nem a fokozatos egyházi testület által jóváhagyott dokumentációt engedélyezte.

(4) Az építkezés pénzügyi tervét a szükséges dokumentumokkal együtt kell a felügyeletet gyakorló hatósághoz (Építészeti Bizottság) felterjeszteni.

(5) A jóváhagyást megtagadó határozat ellen a közgyűléshez lehet fordulni, amely 30 napon belül – ha szükséges akár rendkívüli ülésen – elbírálja a panaszt.

23. §

Az egyházi jogi személy a tulajdonában levő ingatlanokról és földtulajdonról ingatlan-nyilvántartást vezet.

Vhu. 23. § (1) Az ingatlan-nyilvántartásnak tartalmaznia kell az alábbi azonosító adatokat, amelyek egy-egy ingatlan tulajdoni lapján szerepelnek:

- a. település,
- b. utca, házsám,
- c. terület nagysága,
- d. rendeltetése,
- e. tulajdonos.

(2) A nyilvántartás az azonosító adatokon kívül tartalmazza:

- a. az ingatlan birtokosát,
- b. használóját,
- c. a használat módját,
- d. a használat jogcímét,
- e. a használat időtartamát,
- f. az ingatlan értékét,
- g. az ingatlan terheit a jogosult és a teher összegszerű megjelölésével,
- h. az ingatlannal kapcsolatos szerződés másolatát.

(3) A nyilvántartást a gazdálkodási törvény hatályba lépését követő egy éven belül, a változásokat 30 napon belül szolgálati úton kell felterjeszteni.

24. §

Az egyházi ingó és ingatlan vagyon tulajdonosa az általa készített leltározási szabályzat figyelembevételével évente egyszer leltároz, amelyet a zárszámadás elkészítésekor érvényesít.

Vhu. 24. § (1) A Gazdálkodási Törvényben elrendelt leltározási szabályzatnak, valamint ingó és ingatlanleltárnak a Gazdálkodási Törvény hatálybalépése utáni első zárszámadás mellékleteként kell elkészülnie, a továbbiakban csak a leltár korrekciója szükséges.

(2) A leltározási szabályzat célja az egyházi szervezet eszközeinek, készleteinek, vagyontárgyainak, kötelezettségeinek felmérése mennyiségben és értékben, s ezáltal a mérleg valódiságának alátámasztása. A szabályzat egyben védi az egyházi szervezet vagyonát, megállapítja az azokért való felelősöket is.

(3) Tárgyi eszköznek minősül az a vagyontárgy, amelynek rendeltetésszerű használat mellett az elhasználódási ideje meghaladja az egy évet.

(4) Egyházi szervezetnél leltározni kell:

- a. a tárgyi és nem tárgyi javait, tárgyi eszközeit és a befektetett pénzügyi eszközöket (befektetett eszközök),
- b. a készleteit, a követeléseket, az értékpapírokat (forgó eszközök),
- c. a pénzügyintézetknél lévő állományt, a költségvetési tartozásokat és a követeléseket, a társadalombiztosítási tartozásokat, pénztári állományt (pénzeszközök),
- d. a forrásokat, a saját tőkét, saját tulajdonú, illetve birtokba vett álló és forgó eszközöket.

(5) A leltározási szabályzatnak tartalmaznia kell:

- a. a leltározási kötelezettség terjedelmét,
- b. a leltározási ütemtervet,
- c. a leltározásért való felelősséget,
- d. a leltározás módját,
- e. az értékelés szabályait,
- f. az eljárás módját leltárhiány vagy többlet esetén,
- g. a kártérítési kötelezettség mértékét,
- h. a leltározás egységeit.

25. §

Az egyházi szervezet ingóságainak selejtezésekor jegyzőkönyvet vesz fel, amelyet az irattári rend szerint megőriz.

Vhu. 25. § (1) A selejtezési jegyzőkönyvet a Gazdálkodási Törvény mellékletcsomagjában található minta alapján kell elkészíteni. A jegyzőkönyv egy példányát irattárban kell elhelyezni, másik példány pedig a 24. §-ban részletezett vagyonelejtárhoz csatolandó.

(2) A selejtezési szabályzatban rögzíteni kell:

- a. a selejtezhető és nem selejtezhető vagyontárgyak körét,
- b. a selejtezés elrendelésére, a selejtezési eljárás lefolytatására jogosult személyek körét,
- c. a selejtezés módját,
- d. a selejtezett vagyontárgyak további hasznosításának vagy megsemmisítésének körét, módját,
- e. a selejtezési jegyzőkönyv alaki és tartalmi kellékeit.

(3) A selejtezési szabályzat előírásai nem vonatkoznak az egyházi szervezet iratainak selejtezésére, ezekre az iratkezelési szabályzat rendelkezéseit kell alkalmazni.

26. §

Az egyház tulajdonában levő műtárgyakat az ezek kezelésére vonatkozó állami szabályok szerint kell nyilvántartani, tárolni és biztosítani.

Vhu. 27. § (1) Műtárgyon az állami törvényekben megfogalmazottakon kívül érteni kell mindazokat az ingóságokat, amelyeket az egyházi szervezet a liturgikus, illetve mindennapi életében használ. Így ide tartoznak a klenódiumok, terítők, templomi berendezések, zászlók, harangok stb.

(2) Az egyházi szervezet a műtárgyokról fokozott figyelemmel tartozik gondoskodni, beleértve a biztosítást is.

(3) A mozgatható műtárgyakat használaton kívül elzárva kell tartani, és gondoskodni kell a rongálódás elleni védelmükről, állagmegóvásukról.

27. §

1. Egyházi testület vagy intézmény ingatlant és földtulajdont, ingóságot vagy költségvetésének 5 %-át meghaladó pénzeszközt alapítványba csak a fokozatos egyházi testület jóváhagyásával juttathat.

Egyházi testület vagy intézmény gazdasági társaságba ingatlant, földtulajdont, ingóságot vagy pénzeszközt csak a fokozatos egyházi testület jóváhagyásával vihet be.

(Erre a 31.§ (n) pontja érvényes)

2. Gazdálkodó egyházi szervezetnek tilos:

- a. társaságban korlátlan felelősséggel részt venni,
- b. pénzeszközeit bizonytalan fedezettel kihelyezni,
- c. pénzeszközeit banki kockázatnál nagyobb kockázattal járó módon befektetni,
- d. egyházi pénzeszközöket magáncélra igénybe venni vagy adni,
- e. céltámogatást, pályázati támogatást eltérő célra felhasználni.

Vhu. 27. § A vonatkozó testületi döntés meghozatalára és hatályosítására azok az előírások érvényesek, amelyek e Gazdálkodási Törvény 19. §-ában és annak Végrehatási Utasításában az ingatlan szerzésére, illetve elidegenítésére vonatkoznak.

VII. Fejezet

Az egyházi gazdálkodás ellenőrzése

28. §

Az egyházi gazdálkodás ellenőrzésének célja, hogy elősegítse:

- a. az egyházi gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok betartását,
- b. az egyházi gazdálkodó szervezeteket megillető bevételek beszedését,
- c. a pénzeszközök gazdaságos, takarékos és szabályszerű felhasználását,
- d. a költségvetés és a zárszámadás megalapozottságát,
- e. a vagyonkezelés hatékonyságát és szabályszerűségét,
- f. a hanyagság és túlköltekezés megelőzését,
- g. a számviteli és bizonylati rend betartását.

Vhu. 28.§ (1) A Zsinat felhatalmazza a Gazdasági Bizottságot, hogy a Kárpátaljai Református Egyház gazdálkodásáról szóló hatályos törvényéhez a mellékleteket (szabályrendeleteket, nyomtatványokat) elkészítse.

(2) Ez a Végrehajtási Utasítás a törvény elfogadásával lép hatályba.

29. §

1. Az egyházi gazdálkodási szervezetek gazdálkodásának ellenőrzését az adott szintű önállóan gazdálkodó szervezetek testületei által választott Számvizsgáló Bizottságok végzik, melyeket az önállóan gazdálkodó szervezetek testületei választanak. Ellenőrzésük

során joguk van a gazdálkodás teljes egészét vizsgálni, nyilatkozatokat bekérni, a gazdálkodást végzőkhöz kérdéseket feltenni.

2. A Számvizsgáló Bizottság tagjai azok a teljes jogú egyháztagok lehetnek, akik az adott egyházi szervezet gazdálkodásában nem vesznek részt.
3. Biztosítani kell a Számvizsgáló Bizottságok munkájának szakszerűségét.

Az egyházmegyei, és zsinati Számvizsgáló Bizottság legalább egy tagjának számviteli végzettséggel kell rendelkeznie.

30. §

1. A Számvizsgáló Bizottságoknak joguk van arra, hogy a felügyeletük alá tartozó szervezetek gazdálkodását maguk vagy kiküldötteik útján ellenőrizzék.
2. Nem választhatók a Számvizsgáló Bizottság tagjaivá, illetve pótagjaivá azok, akik az adott testület vagy intézmény gazdálkodásában, illetve annak irányításában tisztüként részt vesznek, vagy megválasztásuk az összeférhetetlenség egyéb szabályaival ütközik, így a testületek elnökségének, illetve a Gazdasági Bizottságnak tagjai.

VIII. Fejezet

Vegyes és záró rendelkezések

31. §

E törvény alkalmazásában:

- a. gazdálkodás: a rendelkezésre álló javak felhasználásának folyamata,
- b. gazdálkodási rend: a rendelkezésre álló javak megőrzésére, felhasználására, illetve az egyházi tevékenységek ellátása érdekében a bevételek elérésére és a szükséges kiadások teljesítésére irányuló tevékenységek szabályozásának összessége,
- c. jogi személy: olyan szervezet, amelyet az állam, polgári, alanyi jogokkal és kötelezettségekkel ruház fel. Önálló képvisellel rendelkezik, és önállóan jelenik meg a gazdasági forgalomban,
- d. egyházi jogi személy: az az egyházi testület vagy intézmény, amelyet az egyház a belső jogszabályaiban annak minősít, jogképességét törvény korlátozhatja,
- e. egyházi adóalany: az önálló képviselleti szervvel rendelkező és az egyház által önálló jogi személynek minősített szervezet, amely önálló adószámmal is rendelkezik. Egy adóalany intézménynek, szervezetnek egy – a számviteli törvény szerinti – beszámolója van, ennek megfelelően egy önálló könyvvezetése is,
- f. önállóan gazdálkodó egyházi testület, intézmény: amelyet az alapító egyházi testület annak sorol be,
- g. részben önállóan gazdálkodó egyházi intézmény (intézményrész) s szervezeti egység: amely gazdálkodási szempontból egy másik, önálló gazdálkodó egyházi intézménynek része, vagy szervezeti egysége. Általánosságban jelenti azt az intézményt, amely gazdaságilag nem önállóan jelenik meg a gazdasági forgalomban, bár jogi személyiséggel rendelkezik,

- h. alapító egyházi szerv: az az egyházi jogi személy, amely új, jogi személyiségű egyházi szervezetet, szervezeti egységet hoz létre. Egyházi szerv közhasznú szervezetet, gazdasági társaságot is alapíthat, vagy abban részt vehet: az így létrejött szervezet azonban az alapítótól elkülönült jogi személyiségű szervezetként működik,
- i. egyházi felügyeleti tevékenység: egyházi, illetve az egyház által átvállalt feladatok ellátásának szakmai irányítására, szervezésére, szabályozására, ellenőrzésére irányuló tevékenység, és az ezekkel kapcsolatos éves költségvetési, gazdálkodási tervezési, beszámolási, pénzügyi ellenőrzésekre kiterjedő feladatok összegzése,
- j. költségvetés: az egyes egyházi testületek, illetve intézmények várható bevételeinek és ráfordításainak számbavételével összeállított éves pénzügyi terv,
- k. költségvetési beszámoló (zárszámadás): az egyes egyházi testületek és intézmények adott évi tevékenységéről szóló beszámolás, amely kitér mind a szakmai feladatok ellátására, annak mutató számaira, mind a számviteli törvény és gazdálkodási rend által előírt számszaki mutatók alakulására,
- l. leltár: minden olyan kimutatás, amely az eszközök és a források, vagy egy-egy csoportjuk valóságában meglévő állományának mennyiségét és értékét meghatározott napra vonatkoztatva tartalmazza. A leltározás az egyházi szervezet tulajdonát képező vagy használatába adott álló és forgóeszközök, valamint azok forrásainak (az aktív és passzív vagyონrészeknek), továbbá a birtokában lévő idegen eszközök valóságban meglévő állományának megállapítása,
- m. összeférhetetlenség: az egyháznak az a tisztségviselője, vagy az egyházi önkormányzat körében rendelkezésre jogosult tagja nem vehet részt olyan gazdálkodással kapcsolatos ügyre vonatkozó tárgyalásban, határozathozatalban vagy intézkedésben, amelyben ő maga, házastársa, jegyese, egyenes ági rokona vagy annak házastársa, örökbefogadó és nevelő szülője, örökbefogadott vagy nevelt gyermeke, testvére; a házastárs egyenes ágbeli rokona vagy testvére, továbbá a testvér házastársa, valamint mint valamelyik fél törvényes képviselője, meghatalmazottja járt el, vagy érdekelt,
- n. fokozatos egyházi testület: egyházközségnek egyházmegyei közgyűlés, egyházmegyének zsinat, intézménynek fenntartója.

32. §

A törvény 2009. január 1-jén lép hatályba.

(E törvény 2009. január 1-jén lép hatályba. Rendelkezéseit a 2009. évi költségvetés elkészítésénél kell először alkalmazni.)

Megállapította a Kárpátaljai Református Egyház zsinati ülése

Beregszász, 2008. szeptember 26.

.....
Nagy Béla főgondnok

.....
Zán Fábián Sándor püspök